

Die kinderen, wat zijn het toch boefjes !

Kinderen. Als je net voor het eerst ouder bent geworden, word je van vele kanten bestookt met goed bedoelde adviezen. Eén daarvan is: geniet ervan, voor je het weet, zijn ze groot. Dat zal wel meevallen, denk je dan nog, maar achteraf constateer je toch dat het inderdaad wel zo is.

Van baby naar peuter, van peuter naar kleuter, voor je het weet zijn je kinderen tiener en in de puberteit.

Iedere (levens)fase heeft zijn eigen problemen en charmes, maar juridisch gezien, is het bereiken van de leeftijd van twaalf jaar van belang, net overigens als die van achttien jaar.

In Nederland is het namelijk zo dat wanneer je achttien jaar bent geworden je – juridisch gezien – als volwassene wordt beschouwd. Op dat moment gaan namelijk voor je kind, want dat blijft het, ongeacht welke leeftijd je kind heeft, andere wetten en regels gelden.

Datzelfde geldt ook, zij het in mindere mate, wanneer je kind twaalf jaar wordt.

In het personen- en familierecht geldt dan bijvoorbeeld een hoorplicht, op grond waarvan een, (minderjarig) kind van twaalf jaar en ouder moet worden gehoord door de rechter in bijvoorbeeld de situatie dat de ouders verwickeld zijn in een echtscheidingsprocedure, maar ook als het kind bij de andere ouder wil wonen of geen of een andere omgangsregeling wenst.

Strafrechtelijk is de leeftijd van twaalf jaar ook een belangrijke.

In Nederland is het namelijk zo dat je tot twaalf jaar strafrechtelijk niet vervolgd kunt worden en dus ook niet kunt worden bestraft. Wel kan er bij grensoverschrijdend c.q. crimineel gedrag van kinderen onder twaalf jaar op een andere juridische manier worden ingegrepen door ondertoezichtstelling (ots) en/of (al dan niet gesloten) uithuisplaatsing (uhp), wanneer vrijwillige hulpverlening niet mogelijk of onvoldoende is.

Die mogelijkheid bestaat ook voor kinderen die twaalf jaar of ouder zijn, maar daarnaast kunnen die kinderen ook strafrechtelijk worden vervolgd.

Hoe gaat dat dan, als je kind als verdachte wordt aangemerkt en vervolgd?

Afhankelijk van de ernst van hetgeen waarvan je kind wordt verdacht zijn er meerdere mogelijkheden.

Allereerst is daar de HALT-afdoening, een relatief kleine werkstraf (van een paar uur) voor met name “kwajongens”gedrag, denk aan vuurwerk afsteken.

Word je kind van iets ernstigers verdacht (van – structureel en langer – spijbelen, tot (winkel) diefstal en mishandeling), dan is een afdoening via het zogenaamde officiersmodel voor de handligger. De Raad voor de Kinderbescherming brengt een (advies)rapportage uit, waarna er een TOM-zitting, Taakstraf Openbaar Ministerie, in het Veiligheidshuis in Tilburg plaatsvindt. Op zo'n zitting doet de Officier van Justitie een voorstel tot het verrichten van een werkstraf van 20 tot 40 uur. Als dat voorstel wordt geaccepteerd en de werkstraf verricht, is de zaak afgedaan en hoeft je kind niet bij de rechter te verschijnen.

Resteren tenslotte de zaken waarin wel een zitting bij de kinderrechter plaatsvindt. Afhankelijk van de zwaarte van het feit waarvan het kind wordt beschuldigd bij de alleensprekende kinderrechter, danwel de meervoudige kinderstrafkamer, bestaande uit drie rechters.

Gelet op de jeugdige leeftijd van de minderjarige verdachte zijn dergelijke zittingen niet openbaar.

Bovendien geldt dat er voor dergelijk jonge, immers niet ouder dan achttien jaar, verdachten automatisch door de kinderrechter een advocaat voor de verdediging van het kind wordt aangesteld. Een dergelijke aanstelling vindt plaats in iedere zaak waarin een TOM- of “echte” kinderrechterzitting plaatsvindt.

Dit om in juridisch opzicht een tegenwicht te bieden tegen de overheid, die immers, in de persoon van de Officier van Justitie, ingrijpende maatregelen treft tegen een zo'n jeugdig persoon. Dat is maar goed ook, want ook in het jeugdstrafrecht komt het natuurlijk regelmatig voor dat er ten onrechte sprake is (geweest) van een strafrechtelijke verdenking.

Want hoewel in het jeugdstrafrecht niet het bestraffen alleen voorop staat en het pedagogisch aspect een belangrijke rol speelt (vanuit de gedachte dat er op een dergelijke jonge leeftijd wellicht nog met succes kan worden ingegrepen om een criminele loopbaan te voorkomen): ook aan jeugdige personen kunnen flinke straffen worden opgelegd: voor 12 tot 16 jarigen maximaal 1 jaar jeugdgevangenis, van 16 tot 18 jarigen zelfs 2 jaar!

Zoals gezegd: kleine kinderen worden groot.